

Målbild för samverkan mellan folkbibliotek i Stockholmsregionen

Syfte och bakgrund

Biblioteken kan enskilt uppnå mycket, men tillsammans kan biblioteken uppnå än mer. Samverkan och gemensamt resurs-utnyttjande gör det möjligt att nå fler invånare, stärka invånarnas digitala kompetens och möta ekonomiska effektiviseringskrav. Biblioteken kan bli en kraftfullare förhandlingspart gentemot förlag och leverantörer, en samlad beställare och en gemensam finansör av digitala tjänster. De kan på så sätt använda sin samlade kompetens till att vidareutveckla verksamheten och skapa en bättre användarupplevelse för invånarna i Stockholmsregionen.

Behovet av samverkan lyfts i den regionala biblioteksplanen 2020-2023¹, som syftar till att stärka folkbibliotekens utveckling och som är framtagen tillsammans med biblioteken i Stockholmsregionen. Planen identifierar flera gemensamma behov för biblioteken, framför allt inom digitala områden. Ett prioriterat område är att förbättra tillgängligheten för användare i bibliotekens digitala tjänster, och att öka användarnas tillgång till medier och information i olika format. Ett annat viktigt område är att bidra till att digitala klyftor i samhället minskar genom att aktivt stödja invånare i att utveckla sin digitala kompetens. En förstärkt infrastruktur² är därför fokus för denna målbild.

För att kunna minska digitala klyftor i samhället behöver biblioteken fortsätta sin digitala verksamhetsutveckling. Utmaningarna består bland annat i att förutsättningar för urval och inköp av digitala medier är annorlunda än de för tryckta medier och att det finns en marknad med få leverantörsalternativ för bibliotekens digitala system och invånartjänster. Den nationella biblioteksstrategin³ har föreslagit en långsiktig

satsning på digitalisering i Kungliga bibliotekets regi. Samtidigt är biblioteksverksamhet ett kommunalt ansvarsområde, och regionerna har en samordnande och kompetenshöjande roll. Den kommunala, regionala och statliga nivån behöver samverka för att digitaliseringens effekter ska nå landets bibliotek och dess användare. I Stockholmsregionen blir det extra tydligt. Regionens 2,3 miljoner invånarna är rörliga; många bor i en kommun, arbetar eller studerar i en annan och utövar fritidsaktiviteter i en tredje.

Målbilden beskriver vision och grund för samverkan mellan folkbiblioteken⁴ i Stockholmsregionen, där Regionbibliotek Stockholm har en central roll i att samordna styrning och genomförande. Målbilden är medvetet övergripande som en vägledning för olika samverkansinsatser över tid och har tagits fram av en arbetsgrupp med representanter från sex bibliotek i Stockholmsregionen samt Regionbibliotek Stockholm.

¹ Region Stockholm, Regional biblioteksplan 2020-2032, <http://regionbiblioteket.se/wp-content/uploads/2019/12/Regional-biblioteksplan-2020-2023-Region-Stockholm.pdf>

² Region Stockholm, Regional biblioteksplan 2020-2032, s.4, <http://regionbiblioteket.se/wp-content/uploads/2019/12/Regional-biblioteksplan-2020-2023-Region-Stockholm.pdf>

³ Fichtelius, Erik, Persson, Christina & Enarson, Eva (2019). Demokratins skattkammare: förslag till en nationell biblioteksstrategi. [Stockholm]: Kungliga biblioteket, Nationell biblioteksstrategi <http://urn.kb.se/resolve?urn=urn:nbn:se:kb:publ-25>

⁴ Hädanefter kallade bibliotek, om inget annat uttryckligen anges.

Målbild för samverkan mellan folkbibliotek i Stockholmsregionen

Alla invånare i Stockholmsregionen ska ha tillgång till

- 1 ett brett, kvalitetssäkrat och kostnadsfritt medieutbud
- 2 användarvänliga digitala folkbibliotekstjänster
- 3 stöd från biblioteket i att utveckla digital kompetens och delaktighet

För att stegvis uppnå målbilden väljer bibliotek i Stockholmsregionen att samverka långsiktigt med utgångspunkt i en gemensam handlingsplan.

Nytta för invånare

- En god tillgång till e-medier och fysiska medier
- Ökad tillgänglighet genom digitala tjänster
- En stärkt digital kompetens med hjälp av biblioteket
- En förbättrad användarupplevelse i digitala kanaler

Nytta för bibliotekens all personal

- Ökad möjlighet till digital kompetensutveckling
- Tillgång till nya kollegiala nätverk
- Tillgång till funktionella digitala arbetsverktyg

Nytta för kommuner

- Ökad kraft till digital verksamhetsutveckling
- Ett mer effektivt nyttjande av bibliotekens resurser
- Ökad möjlighet att nå ut till fler målgrupper

Viktiga utgångspunkter för kommande samverkan

- Invånarnytta och invånarperspektiv ska styra val av aktiviteter.
- Bibliotekens särskilt uppmärksammade målgrupper enligt bibliotekslagen ska prioriteras även digitalt.
- Områden där det går att uppnå stordriftsfördelar och effektivisering ska identifieras.
- Organisering av samverkan utgår från det kommunala självstyret och från gällande lagstiftning, samt utformas efter vad som är lämpligt för enskilda aktiviteter.
- Samverkan ska även ske med nationella myndigheter och aktörer, samt med andra bibliotek i landet när det gynnar regionens invånare.